

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2020. november 26.

A tengeri környezet védelme nem elég mélyreható az Unióban

Az Európai Számvevőszék ma közzétett különjelentése szerint az Unió fellépése nem tette lehetővé egyes jelentős tengeri ökoszisztémák és élőhelyek helyreállítását. A tengeri környezet védelmére szolgáló uniós keretrendszer nem elég mélyreható a tengerek jó környezeti állapotának helyreállításához, és az uniós források nemigen támogatják a tengeri fajok és élőhelyek védelmét. A számvevők megállapították, hogy a védett tengeri területek aligha biztosítanak tényleges védelmet, miközben továbbra is jellemző a túlhalászás, különösen a Földközi-tengeren.

Környezetvédelmi és halászati politikája révén az Unió elkötelezett a tengeri környezet védelme mellett. Legfontosabb környezetvédelmi szabályait a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv, valamint a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv határozza meg, és ide tartozik a védett tengeri területek hálózatának létrehozása is. Az uniós halászati politika célja annak biztosítása, hogy a halászati tevékenységek környezeti szempontból fenntarthatóak legyenek és hogy minimálisra csökkenjen a tengeri ökoszisztémára gyakorolt negatív hatások, valamint mindehhez finanszírozás rendelkezésre bocsátása. A tengeri biológiai sokféleség csökkenését az Uniónak azonban nem sikerült megállítania az európai tengereken.

„A tengerek gazdasági, társadalmi és környezeti jelentőségük miatt valódi kincsnek számítanak. Az uniós fellépés azonban eddig nem tudta helyreállítani sem az európai tengerek jó környezeti állapotát, sem a halászat fenntartható szintjét – nyilatkozta João Figueiredo, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – Ellenőrzésünk egyértelmű figyelmeztető jelzést ad az uniós tengervédelem kapcsán.”

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Az uniós keretrendszer a gyakorlatban csak korlátozott mértékben biztosítja a tengeri biológiai sokféleség védelmét. A több mint 3000 védett tengeri terület létrehozása valószínűleg a legemblematikusabb tengervédelmi intézkedés. A védett tengeri területek széles védőhálót jelentenek ugyan, a számvevők azonban rámutatnak arra, hogy ez a védelem nem mélyreható. Megállapításuk összhangban van az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) közelmúltbeli értékelésével, amely szerint az európai védett tengeri területek kevesebb mint 1%-a tekinthető teljes mértékben védett tengeri rezervátumnak. Ahhoz, hogy eredményesek legyenek, a védett tengeri területeknek kellő mértékben le kellene fedniük az Unió legveszélyeztetettebb tengeri fajait és élőhelyeiket, szükség esetén halászati korlátozásokat kellene tartalmazniuk, és megfelelően is kellene irányítani őket. Ez azonban koránt sincs így.

A gyakorlatban nem működtek jól azok a szabályozási eszközök sem, amelyek a tengeri biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós politikát a közös halászati politikával kapcsolják össze. A számvevők által vizsgált tengeri területeken ezeket az eszközöket mindeddig nem használták sikeresen. Az uniós jog a veszélyeztetett fajokra és élőhelyekre vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz. Ezek azonban több mint 25 évesek, és nem veszik figyelembe a legújabb tudományos ismereteket.

A halászat jelentős hatást gyakorol a tengeri környezetre. Bár az Atlanti-óceán halállománya javulni kezdett a közös halászati politika révén, a Földközi-tengeren nem mutatkoztak érdemi előrelépésre utaló jelek. Itt a halászat kétszeresen is meghaladja a fenntartható szinteket. Az EEA a közelmúltban arról számolt be, hogy a felmért földközi-tengeri állományoknak mindössze 6%-a felelt meg a maximális fenntartható hozamra vonatkozó kritériumoknak.

Bár az uniós szakpolitikák kimondják, hogy az uniós finanszírozásnak támogatnia kell a tengeri környezet védelmét, a forrásoknak csak kis részét használják fel erre a célra. A 2014 és 2020 közötti időszakra mintegy 6 milliárd eurót különítettek el az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) számára. A számvevők becslése szerint azonban az általuk felkeresett négy tagállam (Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália) forrásaiknak csupán 6%-át használták fel a tengervédelmi intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó intézkedésekre, további 8%-ot pedig a megőrzésre kevésbé közvetlen hatást gyakorló intézkedésekre. Mindebből nem egészen 2 millió eurót (0,2%) használtak fel a halászat tengeri környezetre gyakorolt hatásának korlátozására. Pedig az uniós finanszírozás igenis hozhat változást: ezt mutatják az uniós LIFE és Interreg programok keretében finanszírozott projektek jó példái is.

Háttérinformációk

Sajtóközleményünkben a „tengerek” kifejezés mind az Atlanti-óceánra, mind Európa egyéb tengereire vonatkozik.

Az ellenőrzés a 2008 – a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv elfogadásának éve – és 2020 márciusa közötti időszakra terjedt ki, és elsősorban a Vizcayai-öböl és az ibériai partvidék, Makaronézia és a nyugat-mediterrán térség területére összpontosított. A számvevők az ezeken a tengeri területeken partvonallal rendelkező tagállamokat (Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália) keresték fel.

2020 kulcsfontosságú év volt az Unió számára a tengeri környezetre vonatkozó célkitűzések teljesítése szempontjából, 2021-ben pedig megrendezésre kerül a Biológiai Sokféleség Egyezmény Részes Felelő Konferenciája. Bízunk benne, hogy ez az ellenőrzési jelentés információkkal szolgál majd a jövőbeli lehetőségekről folytatott megbeszélésekhez.

A „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít” című, 26/2020. sz. számvevőszéki különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A Számvevőszék nemrégiben jelentést tett közzé [a mezőgazdasági területek biodiverzitásának csökkenéséről](#) is.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, többek között a nemzeti parlamenteknek, az ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül.

A jelentéssel kapcsolatban a sajtó rendelkezésére áll:

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502